

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету

протокол № 15 від 28 квітня 2026 р.,

уведене в дію наказом ректора

від 28.04.2026 р. № 137

Ректор

Богдан БУЯК

Освітня програма підвищення кваліфікації працівників сфери екології, природних ресурсів та водного господарства
(розроблено відповідно до вимог щодо розподілу обсягів державного замовлення на підвищення кваліфікації фахівців окремих галузей економіки та працівників бюджетної сфери у розрізі галузей знань (спеціальностей), виконавців державного замовлення, програм підвищення кваліфікації)

«Охорона та раціональне використання земель»

1. Найменування: «Охорона та раціональне використання земель».

2. Галузь знань – Е Природничі науки, математика та статистика (спеціальності «Е2 Екологія», «Е4 Науки про Землю»).

3. Цільова аудиторія: працівники сфери екології, природних ресурсів та водного господарства.

4. Вид підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

5. Розробники:

1. Чеболда Ігор Юрійович.
2. Новицька Світлана Романівна.
3. Кузик Ігор Романович.
4. Рудакевич Іван Романович.

6. Мета: формування у державних службовців, фахівців з охорони довкілля та земельних ресурсів системних знань, управлінських навичок та професійних компетентностей, необхідних для ефективного забезпечення реалізації державної політики у сфері охорони та раціонального використання земель, організації державного контролю за додержанням земельного законодавства, впровадження сучасних підходів до земельної реформи, відтворення родючості ґрунтів, запобігання деградації земель та забезпечення екологічної безпеки територій відповідно до Земельного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про державний контроль за використанням та охороною земель» та європейських стандартів сталого землекористування.

7. Напрямок: екологія, науки про Землю, сталий розвиток.

8. Обсяг (тривалість навчання): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

9. Форма навчання: очна, заочна, змішана, дистанційна.

10. Зміст.

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності працівників сфери екологія, природних ресурсів та водного господарства у сфері охорони та раціонального використання земель.

Зміст програми має практичну спрямованість і охоплює теоретичну, практичну (практико зорієнтовану) і ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації працівників сфери екологія, природних ресурсів та водного господарства.

№ п/п	Тема	Кількість годин			
		Лекція	Практ.	Самост. робота	Усього
1.	Земельні ресурси України та світу, їх раціональне використання	2			2
2.	Проблеми деградації земель та охорони ґрунтів	2	2		4
3.	Адаптивні системи землеробства та їх роль у забезпеченні сталого розвитку агроландшафтів	2			2
4.	Екологічні нормативи антропогенного навантаження на земельні ресурси та показники забруднення ґрунтів	2			2
5.	Економічна оцінка природних ресурсів (земельних ресурсів): методи, види та практичне застосування	2			2
6.	Економічні механізми регулювання землекористування та система платежів за використання земельних ресурсів	2			2
7.	Правові та фінансово-кредитні механізми регулювання землекористування і охорони земельних ресурсів	2			2
8.	Основні напрямки охорони земель та підвищення родючості ґрунтів	2			2
9.	Рекультивация порушених земель та відновлення їх продуктивності	2			2
10.	Оптимізація структури землекористування на рівні територіальних громад	2			2
11.	Геоекологічна оцінки структури землекористування адміністративних територій	2	2		4
12.	Оптимізація землекористування як напрям адаптації до змін клімату (на прикладі територіальних громад)	2	2		4
	Усього:	24	6		30

11. Методичне та інформаційне забезпечення:

Методичне забезпечення: навчально-методичні посібники, презентації та інтерактивні матеріали для занять; кожному слухачеві буде створено окрему сторінку на сервері електронних курсів ТНПУ (Moodle), де буде розміщена додаткова теоретико-методична і практична інформація.

Інформаційне забезпечення: сучасні освітні платформи (Moodle, Google Classroom); мультимедійні ресурси (відеолекції, інтерактивні вправи); електронні бібліотеки.

Програма передбачає такі види роботи: онлайн-лекції та майстер-класи (платформа Zoom); дискусії й опитування (платформа Zoom); консультації (платформа Zoom); виконання завдань (платформа Zoom).

12. Програмні результати:

- описувати цілі Національної стратегії управління відходами, Стратегії екологічної безпеки та адаптації до змін клімату в частині охорони земель;
- уміти пояснювати принципи плати за землю, економічного стимулювання раціонального землекористування;
- вміти пояснювати причини та наслідки деградації земель, механізми самовідновлення ґрунтових екосистем, критерії екологічної ємності територій;
- вміти описувати систему державного земельного кадастру, моніторингу земель, бонітування ґрунтів та економічної оцінки земель.
- розробляти оптимізаційні моделі землекористування адміністративних територій.

13. Перелік сформованих компетентностей.

Загальні: здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і осіб людини і громадянина України; дотримання принципів міжпоколінної справедливості, збереження ґрунтів як невідновлюваного ресурсу, прозорості у розподілі земельних ділянок та прийнятті рішень.

Фахові: здатність класифікувати типи ґрунтів, оцінювати їх родючість, ерозійну стійкість, забрудненість та деградаційні процеси (ерозія, засолення, підтоплення, хімічне забруднення, втрата органічної речовини); розрізняти повноваження органів державної влади (Держгеокадастр, Державна екологічна інспекція, органи місцевого самоврядування) у сфері охорони земель; розробляти заходи з підвищення родючості ґрунтів (органічне землеробство, сівозміни, фітомеліорація), рекультивації порушених земель (кар'єри, відвали, полігони); уміння застосовувати природо-орієнтовані рішення для відновлення деградованих екосистем, стабілізації схилів, боротьби з ерозією; здатність організовувати взаємодію з землевласниками, землекористувачами, науковими установами та громадськістю для забезпечення балансу інтересів.

14. Вартість – https://tnpu.edu.ua/faculty/cpo/rozrakhunki-vartost-nadannya-osv-tn-kh-poslug-za-byudzhetnoyu-programoyu-2201250.php?bitrix_include_areas=Y&clear_cache=Y.

15. Документ про результати навчання

Видається свідоцтво відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та наказом Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 р. № 1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» і оприлюднюється в реєстрі виданих свідоцтв на сайті ТНПУ.